

Sygn. akt V KK 344/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Buliński

w sprawie **Ł.J.**

skazanego z art. 62 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii i inne,

M.M.

skazanego z art. 56 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk

w dniu 20 lutego 2018 r.,

kasacji, wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 24 lutego 2017 r., częściowo zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 9 maja 2016 r.,

I. oddała obie kasacje jako oczywiście bezzasadne;

II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża skazanych w częściach na nich przypadających.

UZASADNIENIE

Ł. J. oskarżony został o to, że:

V. od stycznia 2006 r. do połowy lutego 2007 roku w [...], działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz wbrew przepisom ustawy, kilkakrotnie posiadał środek odurzający w postaci marihuany i haszyszu w łącznej ilości nie mniejszej niż 10 gramów o wartości nie mniejszej niż 130 złotych, którą nabył od K. G.w porcjach po 2 do 10 gramów, tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 9 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w [...] w sprawie sygn. akt II K .../11 uznał Ł.J. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego wyżej w pkt. V, z tym, że z opisu czynu wyeliminował znamiona działania w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz uznał, że czyn stanowi wypadek mniejszej wagi, a łączna wartość środków odurzających wyniosła ok. 160 zł, tj. za winnego popełnienia czynu z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za to, na podstawie powołanego przepisu, wymierzył mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

W dalszej części tego wyroku, na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie popełniania czynów, warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec Ł. J. kary pozbawienia wolności na okres próby 2 lat.

M. M. oskarżony został o to, że:

IX. w okresie od stycznia 2006 roku do 20 kwietnia 2006 roku i od 16 października 2006 roku do lutego 2007 roku w [...], działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, oraz wbrew przepisom art. 33 - 35 i 37 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, wprowadził do obrotu znaczne ilości substancji psychotropowych w postaci amfetaminy w ilości nie mniejszej niż 1.000 gramów o wartości nie mniejszej niż 13.000 złotych oraz nie mniej niż 300 tabletek ekstazy o wartości nie mniejszej niż 1.200 złotych, a także znaczne ilości środków odurzających w postaci marihuany w ilości nie mniejszej niż 300 gramów o wartości nie mniejszej niż 4.800 złotych oraz haszyszu w ilości nie mniejszej niż 100 gramów o wartości nie mniejszej niż 1.600 złotych, w ten sposób, że nabył je od K. G., a następnie celem dalszej odsprzedaży zbył innym nieustalonym osobom, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się, będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 18 lipca 2005 roku sygn. akt III K .../04 za czyny z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i inne, na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresach od 22.10.2004 r. do 18.07.2005 r. oraz od 20.04.2006 r. do 16.10.2006 r. - tj. o czyn z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

X. w okresie od stycznia do lutego 2006 roku w [...], działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz wbrew przepisom art. 33 - 35 i 37 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, kilkakrotnie wprowadził do obrotu substancję psychotropową w postaci amfetaminy w ilości nie mniejszej niż 140 gramów o nieustalonej wartości, w ten sposób, że zbył ją K. G., celem dalszej odsprzedaży innym osobom, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się w warunkach opisanych w pkt IX. tj. o czyn z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

XI. w okresie od grudnia 2006 roku do lutego 2007 roku w [...], oraz na terenie Republiki Włoch, działając wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą o imieniu W., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz wbrew przepisom art. 33 - 35 i 37 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, trzykrotnie wprowadził do obrotu substancję psychotropową w postaci amfetaminy w łącznej ilości nie mniejszej niż 150 gramów o wartości nie mniejszej niż 1.950 złotych, którą zakupił od K. G., a następnie wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wywiózł na teren Republiki Włoch, gdzie zbył ją innym nieustalonym osobom, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się w warunkach opisanych w pkt IX - tj. o czyn z art. 55 ust. 1 i art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 9 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w [...] w sprawie sygn. akt II K .../11 uznał M.M. za winnego tego, że w okresie od stycznia 2006 roku do 20 kwietnia 2006 roku i od 16 października 2006 roku do lutego 2007 roku w [...] , działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, oraz wbrew przepisom art. 33-35 i 37 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, uczestniczył w obrocie znaczną ilością substancji psychotropowych i środków odurzających w ten sposób, że:

- nabył od K. G. około 1.000 gram amfetaminy o wartości około 17.000 zł, około 300 tabletek ekstazy o wartości około 1.500 zł, około 300 gramów marihuany o wartości około 4.800 zł oraz około 100 gram haszyszu o wartości około 1.700 zł, a następnie, celem dalszej odsprzedaży, zbył je innym nieustalonym osobom,

- zbył K.G. substancję psychotropową w postaci amfetaminy w łącznej ilości około 140 gram, o wartości około 2.380 zł w celu dalszej odsprzedaży innym nieustalonym osobom,

przy czym czynu tego dopuścił się w ramach powrotu do przestępstwa, będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 18 lipca 2005 roku w sprawie sygn. akt III K .../04 za czyny z art 46 ust. 1 Ustawy z dnia 24.04.1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii i inne na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresach od 22.10.2004 r. do 18.07.2005 r. oraz od 20.04.2006 r. do 16.10.2006r. - tj. za winnego popełnienia czynu z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia czynu, wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł. Jednocześnie uniewinnił M.M. od zarzutu popełnienia czynu opisanego wyżej w pkt. XI i koszty postępowania w tym zakresie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa.

W dalszej części tego wyroku na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie popełniania czynów, warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec M.M. kary pozbawienia wolności na okres próby 5 lat. Na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec M.M. przepadek na rzecz Skarbu Państwa w związku ze skazaniem za czyn przypisany w punkcie XXVI wyorku uzyskanej korzyści majątkowej w kwocie 27.380 zł. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet kary grzywny wymierzonej oskarżonemu M. M. Sąd zaliczył okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 17 marca 2009 r. do dnia 28 maja 2009 r.

Na podstawie art. 627 k.p.k. Sąd obciążył częściowo kosztami postępowania oskarżonego M.M. w kwocie 600 zł. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił Ł.J. od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie, zaliczając wydatki na rachunek Skarbu Państwa i nie obciążając ich opłatą sądową.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacjami Prokurator Prokuratury Okręgowej w [...], Ł.J. osobiście oraz obrońca M.M..

Oskarżyciel publiczny skarżył wyrok na niekorzyść obydwu oskarżonych w części dotyczącej rozstrzygnięcia po karze, zarzucając mu:

X. rażąco niewspółmierność orzeczonej w stosunku do oskarżonego Ł.J. kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 miesięcy pozbawienia wolności, wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia znaczenia oraz wielości okoliczności obciążających, a w szczególności uprzedniej wielokrotnej karalności, stopnia społecznej szkodliwości, a nade wszystko celów zapobiegawczych i wychowawczych, które kara ma osiągnąć wobec sprawcy oraz potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i w konsekwencji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności;

XI. rażąco niewspółmierność orzeczonej w stosunku do oskarżonego M.M. kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przyjmując wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia znaczenia oraz wielości okoliczności obciążających, a w szczególności uprzedniej karalności, działania w warunkach powrotu do przestępstwa i uczynienia sobie z tej działalności stałego źródła dochodu, ilości posiadanych środków odurzających i substancji psychotropowych, stopnia społecznej szkodliwości, a nade wszystko celów zapobiegawczych i wychowawczych, które kara ma osiągnąć wobec sprawcy oraz potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i w konsekwencji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

A następnie wniósł o zmianę orzeczenia w pkt X i XI części dyspozytywnej poprzez wymierzenie oskarżonemu Ł. J. kary 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz zmianę orzeczenia w pkt XXVI i XXVII części dyspozytywnej poprzez wymierzenie oskarżonemu M. M. kary 4 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł z utrzymaniem w mocy rozstrzygnięcia zawartego w pkt XXVIII części dyspozytywnej orzeczenia.

W sporządzonej osobiście apelacji Ł. J. zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się popełnienia przypisanego mu czynu, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do

wniosku przeciwnego. Na podstawie tego zarzutu apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Obróńca oskarżonego M.M. zarzucił wyrokowi:

1) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności polegającą na naruszeniu przepisów art. 365 k.p.k., art. 366 k.p.k., art. 367 k.p.k., art. 177 § 1 k.p.k., art. 287 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. przez zaniechanie stosowania przewidzianych prawem środków mających na celu przymuszenie świadka K.G. do złożenia zeznań i przyrzeczenia, w związku z czym K.G. skutecznie uchylił się od dokonania czynności, do których był zobowiązany w trakcie procesu, w wyniku czego naruszone zostały podstawowe zasady procesowe: jawności, bezpośredniości, prawa do obrony,

2) błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na mylnym nadaniu walorów obiektywności zeznaniom i wyjaśnieniom świadka K.G. w innych postępowaniach i innych fazach postępowania niż sądowe, podczas gdy świadek ten odmówił potwierdzenia swych wcześniejszych wypowiedzi przed Sądem, a nadto odmówił złożenia przyrzeczenia. Stawiając takie zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2017 r., Sąd Okręgowy w [...], po rozpoznaniu złożonych w sprawie apelacji, zmienił wyrok Sądu Rejonowego w [...] w stosunku do Ł. J. i M.M. w ten sposób, że :

1. w pkt. X jego części dyspozytywnej podwyższył wymiar kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego Ł.J. do 4 miesięcy,

2) w pkt, XXVI jego części dyspozytywnej podwyższył do 3 lat wymiar kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego M.M.,

3) uchylił rozstrzygnięcie o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonych kar pozbawienia wolności, wydane wobec Ł. J. oraz M.M.,

w pozostałej części utrzymując zaskarżony wyrok w mocy. Zwolnił przy tym oskarżonych od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, zaliczając wydatki poniesione w tym postępowaniu na rachunek Skarbu Państwa.

Od wyroku niniejszego kasację wywiedli obrońca Ł. J. oraz obrońca M.M..

Obrońca Ł. J. zarzucił wyrokowi Sądu Odwoławczego obrazę przepisów prawa karnego procesowego, tj. art. 439 § 1 pkt. 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k., polegającą na zmianie wyroku Sądu Rejonowego w [...] z dnia 9 maja 2016r. wydanego w sprawie II K ../11 wobec Ł. J. poprzez podwyższenie orzeczonej kary pozbawienia wolności do 4 miesięcy i uchyleniu rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu jej wykonania, pomimo zaistnienia w toku postępowania sądowego negatywnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. wynikającej z faktu, iż karalność jego czynu ustała najpóźniej z dniem 15 lutego 2017r.

Podnosząc powyższy zarzut, na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. skarżący wniósł o uchylenie w zaskarżonej części wyroku Sądu Okręgowego w [...] i zmienionego nim wyroku Sądu Rejonowego w [...] oraz umorzenie, na podstawie art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k., postępowania karnego przeciwko Ł. J..

Obrońca M.M. postawił zarzut: rażącego naruszenie prawa procesowego, a w szczególności: art. 287 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 177 § 1 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k., art. 391 k.p.k. i art. 4 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., a polegające na bezpodstawnym zaniechaniu stosowania przewidzianych prawem środków mających na celu przymuszenie świadka K. G. do złożenia zeznań przed Sądem zarówno I jak i II instancji, w związku z czym K.G. uchylił się od obowiązku złożenia zeznań w procesie na etapie sądowym, w wyniku czego doszło do naruszenia prawa do obrony i zasady obiektywizmu, co musiało mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, gdyż w ten sposób uniemożliwiono obrońcy oskarżonego M.M. wykazanie nieszczerości zeznań świadka złożonych we wcześniejszym etapie postępowania

Skarżący wniósł przy tym o uniewinnienie M.M., ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w [...] w części zaskarżonej oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w [...], w części uznającej M.M. za winnego czynu przestępnego i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Rejonowemu w [...] do ponownego rozpoznania.

W pisemnych odpowiedziach na złożone przez obydwo obrońców kasację Prokuratorzy Prokuratury Okręgowej w [...] wnieśli o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Obrońca skazanego Ł.J. podniósł zarzut naruszenia art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., przez Sąd odwoławczy, który nie zauważył wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej, wynikającej z faktu, że karalność czynu skazanego ustała najpóźniej z dniem 15 maja 2017 r. Rację ma jednakże prokurator stwierdzający w odpowiedzi na kasację, że „w istocie, czyn popełniony w okresie od stycznia 2006 roku do połowy lutego 2007 roku, za który prawomocnie skazany został Ł. J., zagrożony jest karą grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do roku, zaś karalność tego przestępstwa, zgodnie z treścią art. 101 § 1 pkt 5 k.k., ustaje z upływem 5 lat od czasu jego popełnienia. Natomiast w świetle przepisu art. 102 k.k., obowiązującego w chwili popełnienia czynu przez skazanego, termin tego przedawnienia ulegał wydłużeniu o kolejne 5 lat, tj. do połowy lutego 2017 roku, w związku z wszczęciem postępowania przeciwko wymienionemu.

Umknęło uwadze skarżącego, iż nowelą z dnia 15 stycznia 2016 roku (Dz. U. 2016. poz 189), która weszła w życie z dniem 2 marca 2016 roku, zmieniono dotychczasowe brzmienie art. 102 k.k. przewidującego przedłużenie przedawnienia karalności. Zgodnie z aktualnym brzmieniem tego przepisu, „jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 101, wszczęto postępowanie, karalność przestępstw określonych w art. 101 § 1 ustaje z upływem 10 lat (...) od zakończenia tego okresu”.

Ponadto, powołana nowela, w art. 2 nakazuje stosowanie przepisów o przedawnieniu w brzmieniu nadanym tą ustawą, do czynów popełnionych również przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba że termin przedawnienia upłynął.

Jak słusznie zauważył skarżący, przepisy art. 101 i 102 k. k., obowiązujące w czasie popełnienia czynu przez skazanego, wyznaczały datę przedawnienia tego czynu na połowę lutego 2017 roku.

Termin wejścia w życie ustawy nowelizującej treść art. 102 k.k., określony na 2 marca 2016 roku, a więc przed upływem terminu przedawnienia czynu skazanego, determinuje stosowanie do tego czynu przepisów o przedawnieniu w brzmieniu nadanym zmienioną ustawą.

Tym samym, karalność przestępstwa, za które skazany został Ł. J., ustanie w połowie lutego 2022 roku”.

W tej sytuacji kasację obrońcy Ł.J. należało oddalić jako oczywiście bezzasadną.

Obrońca skazanego M.M. w kasacji powtórzył zarzuty naruszenia prawa procesowego, okoliczności i argumentację zawartą w apelacji. Zarzuty te skierowane są przeciwko orzeczeniu sądu meriti, gdyż obrazić wymienionych artykułów dotyczących postępowania sąd drugiej instancji nie mógł z prostej przyczyny, iż zmienił orzeczenie sądu pierwszej instancji jedynie w odniesieniu do kary. Co najwyżej należało podnieść zarzut obrazy art. 457 § 3 k.p.k. (gdyż z uwagi na rozpoznanie tych zarzutów apelacji przez Sąd Okręgowy wykluczony był zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k.).

Jednakże Sąd odwoławczy w uzasadnieniu podał dlaczego te zarzuty apelacji uznał za niezasadne (k. 29-33).

Podkreślił przy tym, zwracając uwagę na słowa świadka K.G., „iż odmowa złożenia zeznań podyktowana została względem na jedo „sytuację prywatną, prawną i osobistą”, gdyż „wszyscy go wykorzystywali i dla wszystkich stał się tarczą strzelniczą i, że postawę świadka rozumieć należy jako przejaw obawy o swój dalszy los, a nawet o swoje bezpieczeństwo osobiste, którą w realiach sprawy, biorąc pod uwagę szczególną sytuację świadka, którego wyjaśnienia stanowiły główny dowód prowadzący do skazania wielu osób z dotychczasowego środowiska społecznego, w tym też osób z przeszłością kryminalną, uznać należy za obawę w pełni usprawiedliwioną. Niezależnie od tego w ocenie wyjaśnień świadka dostrzec należy, że podał on przekonująco powody nawiązania współpracy z organami ścigania i wielokrotnie zapewniał o dobrowolności składania wyjaśnień. Pomimo odmowy złożenia zeznań, nie złożył on też żadnego oświadczenia, w którym podważyłby prawdziwość dotychczas złożonych przez siebie wyjaśnień, zaś biorąc pod uwagę to wszystko oraz stanowczość i determinację świadka w odmowie złożenia zeznań, jak też stwierdzając brak instrumentów prawnych, których zastosowanie mogłoby skutecznie przymusić go do realizacji tego obowiązku w sytuacji braku majątku i odbywania długotrwałej kary pozbawienia wolności, sąd

odwoławczy uznał, że w przedstawionych realiach sprawy zaniechanie przez sąd zastosowania środków miało pełne uzasadnienie”.

Dodać należy też, że żadna ze stron w trakcie przesłuchiwania tego świadka nie wnioskowała o przymuszenie go do złożenia zeznań przez stosowanie wobec niego kar pieniężnych czy też aresztowania.

Uznając zatem, że podnoszone w kasacji zarzuty skierowane są przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji i w rzeczywistości polegają na kwestionowaniu prawidłowych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd meriti, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego M.M., jako oczywiście bezzasadną.

kc